

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. c)

Istorie

SIMULARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. „Pentru aprecierea nivelului de dezvoltare a societății românești dintre Carpați și Dunăre (...) o deosebită importanță o prezintă Diploma prin care regele Ungariei Bela al IV-lea dăruia în 1247 Cavalerilor Ioaniți Țara Severinului. (...) Din Diplomă (...) reiese că principalele ramuri ale economiei erau: agricultura, creșterea vitelor și pescuitul. Pentru agricultură și stadiul ei de dezvoltare un indiciu îl constituie mențiunea în diplomă a semănăturilor și morilor. Numărul acestora va fi fost destul de mare și, prin urmare, agricultura destul de dezvoltată ca să merite o mențiune specială în diplomă. Datorită condițiilor naturale optime, creșterea vitelor și oilor ocupa un loc important în economia vremii (...).

Se menționează existența de cnezate și voievodate românești, care, deși dependente de regatul maghiar, se bucurau de o oarecare autonomie în cadrul ierarhiei lui administrative. (...) Din Diplomă rezultă că formațiunile politice de la sud de Carpați existau cu mult înainte de 1247. Cât privește voievodatul lui Litovoi în Țara Severinului și al lui Seneslau, în „Cumania” (Muntenia), se preciza că ei se vor stăpâni în acele locuri, așa cum au stăpânit și mai înainte. (...) Diploma din 1247 reflectă un stadiu avansat de organizare a formațiunilor statale românești. (...) Pe lângă mențiunea unor episcopate și arhiepiscopate (...), găsim date despre existența unor cete militare, care constituiau aparatul războinic al cnezilor români.”

(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

B. „Ioaniții primeau de la regele Ungariei „întreaga Țară a Severinului, împreună cu cnezatele lui Ioan și Farcaș până la râul Olt cu excepția țării cnezatului voievodului Litovoi”. Numită și Țara Lytua, această ultimă formațiune politică rămânea, pe mai departe, pe seama românilor „așa cum au stăpânit-o aceștia și până acum.” Principalele condiții ale contractului încheiat între cavaleri și rege erau stabilite în felul următor: suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din Țara Severinului și din cele două cnezate menționate, ale lui Ioan și Farcaș, cealaltă jumătate urmând să revină cavalerilor ioaniți (...). Voievodului din „Țara Lytua” îi erau impuse obligații militare în folosul cavalerilor; reciproc, aceștia din urmă se îndatorau, pe cât le va fi stat în putință, să îi ajute pe români. (...). În condiții similare celor stabilite pentru „Țara Severinului” și Țara Lytua, cavalerilor ioaniți le era concedată „toată Cumania, de la râul Olt și munții Transilvaniei ..., în afară de Țara lui Seneslau, voievodul românilor, pe care am lăsat-o aceluia, așa cum au stăpânit-o și până acum.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Istoria României*)

1. Numiți, din sursa **B**, un spațiu istoric primit de cavalerii ioaniți. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la economie. **2 puncte**
3. Menționați doi conducători ai formațiunilor locale din spațiul românesc la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii au îndatoriri militare față de ioaniți. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv, *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc de la sud de Carpați, în secolul al XIV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc în secolul al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Constituția a fost promulgată de domnitorul Carol I la 30 iunie 1866 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1866, data publicării ei în Monitorul oficial (...). Deși țara se găsea încă sub suzeranitatea Imperiului Otoman, căruia îi plătea tribut și din care făcea parte nominal, totuși niciuna din prevederile ei nu menționează și nici nu face cea mai mică referire la această dependență (...). «Art.1 – Principatele Unite Române constituiesc un singur stat indivizibil, sub denumirea de România». Calificativul *indivizibil* era un răspuns la insistența puterilor garante ca Principatele să se separe prin alegerea unui nou domn (...)

Ca formă de guvernământ, România se transforma dintr-o monarhie electivă într-o monarhie ereditară (art.82), ceea ce constituia încă o nesocotire a Convențiunii de la Paris (...). Se anunța principiul că toate puterile emană de la națiune și era dezvoltat principiul separării puterilor în stat. Puterea executivă era încredințată domnului (art.35), puterea legislativă în mod colectiv domnului și Reprezentanței Naționale (art. 32, alin I), iar puterea judecătorească tribunalelor și curților (art. 36). Reprezentanța Națională se compunea din Senat și Adunarea Deputaților. Se adopta deci sistemul bicameral (...)

Titlul.II. „Despre drepturile românilor”, prevedea cele mai largi libertăți: libertatea conștiinței, a presei, a învățământului, a întrunirilor. Privilegiile și titlurile de noblețe erau desființate. Inviolabilitatea persoanei și a domiciliului erau garantate, Se interzicea pedeapsa cu moartea și confiscarea averii. Se asigura secretul corespondenței. Libertatea presei era garantată foarte eficient, specificându-se că ziarele n-aveau nevoie de autorizație pentru a apărea (...) nu puteau fi suprimate sau suspendate. Drepturile electorale se bazau tot pe cens, alegătorii fiind împărțiți în patru colegii electorale în funcție de venit, profesiune și demnități deținute.

(Eleodor Focșăneanu, *Istoria constituțională a României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți puterea suzerană, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul și noua formă de guvernământ a statului la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la puterea legislativă. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la drepturile și libertățile cetățenești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia existența unei constituții a contribuit la consolidarea democrației românești în prima jumătate a secolului XX. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

30 puncte

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre democrație și totalitarism în secolul XX, având în vedere:

- prezentarea unei caracteristici a democrației specifică secolului XX;
- menționarea a două ideologii totalitare care au funcționat în prima jumătate a secolului XX în Europa și precizarea unei consecințe a funcționării regimurilor totalitare pentru Europa;
- menționarea a două practici politice totalitare;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța practicilor democratice aplicate în Europa (alte state decât România) și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată